

RECENZE KNIHY SEXUÁLNÍ PRÁCE V ČR: VÝVOJ, TRENDY A VÝZVY.

Autoři: Lucie KŘIVÁNKOVÁ, Linda ŠPÁSOVÁ, DUCHÁČOVÁ, A.

Hradec Králové: Gaudeamus, 2021. s. 122. ISBN 978-80-7435-842-5.

Informace o lidské sexualitě, a to všeho druhu, dokáží vždy zaujmout do značné míry i studenty. Lidská sexualita a její projevy mají několik dimenzí. Ne vždy se jedná o pozitivní dopady, ale také o celou řadu problémů v rovině vztahů, které mohou ovlivnit neskonale měrou život každého jedince.

Publikace s názvem: *Sexuální práce v ČR: vývoj, trendy a výzvy*, se zaměřuje na dvě oblasti, a to sexbyznys a prostituci. Samotný obsah předkládané publikace se ve své podstatě rozděluje do dvou relativně samostatných částí, a to na část zaměřenou na problematiku prostituce a část druhá, která celou problematiku doplňuje aktuálními výsledky šetření prostituce u kategorie vysokoškoláček.

V úvodní části je uvedeno, že:

„Publikace představuje problematiku prostituce na území České republiky jako komplexní sociální jev. Stručně se zabývá úvodem do historie prostituce a jejím vývojem až po současnost datovanou k roku 2021... V kontextu prostituce představuje kniha i preventivní přístupy neziskového sektoru k tomuto jevu a jejich zapojení do řešení problematiky nejen pohlavně přenosných nemocí. Publikace čtenáři poskytuje aktuální data týkající se psychických a sociálních dopadů prostituce na osoby ji praktikující a na jejich nejbližší okolí.“ (s. 7).

Ve vztahu ke studovanému oboru sociální patologie a prevence je zvláště přínosný komplexní pohled na prostituci. Jedna z úvodních kapitol se zaměřuje přístupy k řešení prostituce a její regulace (s. 27–36). Vzhledem k tomu, že historie prostituce sahá až do počátků lidské společnosti, přičemž v každém období

se volil jiný přístup k řešení dané problematiky. Na jedné straně byl realistický pohled, který proklamoval nezbytnost dané sociální služby, na straně druhé, se přistupovalo k prostituci represivně. Že se jedná o velký byznys, který s sebou přináší i četné nežádoucí jevy, a to včetně ekonomických dopadů, se není třeba navzájem přesvědčovat. Autorky na straně 25 uvádějí, že v roce 2017 se u nás vyskytovalo cca 10 tisíc prostitutek a odhaduje se, že jen v roce 2003 výdělek z prostituce činil 8,7 miliard Kč. Autorky souběžně uvádějí i přibližný odhad prostitutek na celém světě, který se pohybuje kolem 42 miliónů.

Následující kapitola (s. 27 a dále) se zaměřuje na přístupy k řešení prostituce a její regulace. Regulace může být v podstatě trojího druhu: aboliční, represivní a reglementační. V průběhu historie byly jednotlivé přístupy v podmínkách České republiky (případně Československa) uplatňovány. Autorky prezentují i příklady jednotlivých přístupů v rozličných zemích, a to mimo Českou republiku. Celkem přirozeně patří ke sledovaným oblastem právní vymezení.

Kapitola 3. *Formy prostituce a sexuální práce stejně tak jako i následující kapitola Nové formy sexuální práce nejen v online prostoru a další kapitola Charakteristiky osob pracujících v oblasti prostituce* (s. 37–58) prezentují celkem známá fakta a objasňují celou řadu poměrně známých pojmů. Přesto je zde zdůrazněn nový prvek, který představuje kyberprostor. Autorky upozorňují na nebezpečí psychické deprivace u dětí, syndrom CAN, ale také motivace, které vedou k realizaci prostituce. Současně je zde prezentováno velké nebezpečí, které pro kontakt s osobami provozující prostituci existuje, jedná se především o šíření pohlavně přenosných nemocí. Dopady daného nebezpečí (kapavka, HIV apod.) se v mnoha ohledech projeví v pozdějším věku jedinců a mohou vést k velkým problémům, jako například k neplodnosti apod.

K velice zajímavým kapitolám patří bezesporu kapitola *Sexuální práce v prostředí zájmu státu a neziskového sektoru* (s. 67–78). Na stránkách kapitoly se můžeme seznámit s deseti doporučenými preventivními opatřeními (s. 67–68), jako např. *Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, Boj proti kulturní a duchovní chudobě, Besedy na školách, které jsou zaměřené na zvýšení obezřetnosti, Sexuální výchova na školách, Streetwork* atd.

K nejzajímavějším částem celé publikace patří kapitola, která se zaměřuje na *České vysokoškolačky a placený sex* (s. 79 a dále). Velice cenné je prezentování výsledků z realizovaného výzkumného šetření mezi vysokoškolskými studentkami (n = 425 respondentů – s. 85). Zajímavý je názor dotazovaných na vysokoškolačky, které provozují prostituci (dle počtu sexuálních partnerů). Povětsinou se jedná o toleranci. Zajímavé je i zjištění, které se týká poskytnutí služeb za odměnu (s. 92), a to ve vztahu k počtu „vlastních“ sexuálních partnerů. Stačí prezentovat jedno zjištění, že: „Celkem 59,3% respondentek v kategorii nad 21 sexuálních partnerů uvedlo, že si dokáží představit, že by poskytly placené sexuální služby, a pouze 40,7% z nich by placenou sexuální služby neposkytlo.“ (s. 93). Velice zajímavé jsou i prezentované údaje, které se týkají vyhodnocení odpovědí respondentů na další otázky a z jejich odpovědí je velice zajímavá tabulka č. 10 (s. 100), která zachycuje respondentky, které poskytly placenou sexuální aktivitu/styk za odměnu. Nezanedbatelnou částí je počet těch, které uvádějí, že služba byla vnímána jako přivýdělek. Zajímavé jsou i fakulty, na kterých dotazované respondentky studovaly.

Celkově lze konstatovat, že popisovaná publikace je vhodná pro všechny studenty sociální patologie a prevence, stejně tak jako i studenty zabývající se oblastí sociální práce. K jejím kladům patří především srozumitelnost samotného textu a prezentace celé řady konkrétních příkladů.

Pro objektivitu je třeba poznamenat, že kapitola, která se věnuje historii prostituce je příliš „stručná.“ Kdyby autorky zaměřily svou pozornost na prostituci realizovanou v prostředí naší republiky, a to zejména na období 20. století až do současnosti, celková kvalita textu by nepochybně vzrostla. Ale to se opravdu jedná o „drobnou pihu na kráse.“

Kontakt

doc. PhDr., PaedDr. Kamil Janiš, CSc.
Slezská univerzita v Opavě
Fakulta veřejných politik v Opavě
Ústav pedagogických a psychologických věd
Bezručovo náměstí 14, 746 01 Opava
doc.kamil.janis fvp.slu.cz